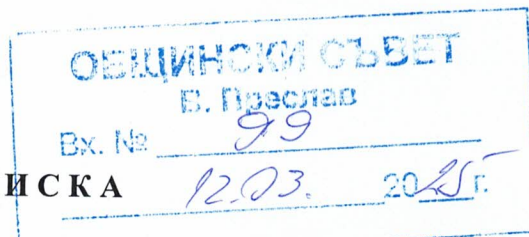

ДО ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от

инж. Янко Йорданов – кмет на Община Велики Преслав

Относно: Отчет за изпълнението на Общинската програма за закрила на детето за 2024 г.

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

Съгласно чл. 3, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето Общинският съвет приема всяка година изготвената от Комисията за детето Общинска програма за закрила на детето.

Комисията за детето в Община Велики Преслав е определена със Заповед № РД-00-59/10.02.2025 г. на Кмета на общината като обединяващо и координиращо звено на политиките за децата на територията на общината. В Комисията, която има консултативни и координационни функции и осигурява осъществяването на местната политика по закрила на детето, участват представители на: общинската администрация, Областната дирекция на Министерството на вътрешните работи, Регионално управление на образованието, Регионалната здравна инспекция, Дирекция "Социално подпомагане", Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, Комплекса за социални услуги, Центъра за обществена подкрепа, Дневния център за деца с увреждания, както и директори на учебни заведения.

На свое заседание на 26.02.2025 г. Комисията за детето към Община Велики Преслав изготви отчет, който представя резултатите от реализираните дейности по Общинската програма за закрила на детето за 2024 г. Предлагам на Вашето внимание изготвения от Комисията за детето отчет.

Предвид гореизложеното, предлагам следния проект за решение:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 24 и чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА Общински съвет Велики Преслав

РЕШИ:

Приема отчета за изпълнението на Общинската програма за закрила на детето за 2024 година.

Вносител:

ИНЖ. ЯНКО Й

Кмет на община Велики Преслав

Заличено на основание
чл. 4, § 2 и чл. 6, § 3 от
Регламент (ЕС) 2016/679.

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ЗА 2024 Г.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето Общинският съвет приема всяка година по предложение на Дирекция “Социално подпомагане” изготвената от Комисията за детето Общинска програма за закрила на детето. Настоящият отчет представя резултатите от реализираните дейности по Общинската програма за закрила на детето за 2024 г. в рамките на следните водещи приоритети:

1. Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата.
2. Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца.
3. Подобряване здравето на децата.
4. Защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие и експлоатация.
5. Насърчаване участието на децата.
6. Спорт, култура, свободно време и развитие на способностите.

ПРИОРИТЕТ I: НАМАЛЯВАНЕ НА ДЕТСКАТА БЕДНОСТ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЦАТА

Цел 1: Гарантиране на правото на детето да живее в сигурна семейна среда.

Дейности:

1.1. Подкрепа на доходите на родителите /осиновите/ , когато отглеждат деца с трайни увреждания и на семейства на роднини или близки и приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания по реда на чл. 26 от ЗЗД чрез предоставяне на месечна добавка в размер 30 на сто от линията на бедност за съответната година независимо от дохода на семейството

Отговорна институция: ДСП Велики Преслав

На територията на община Велики Преслав през 2024 г. са регистрирани 29 деца с трайни увреждания. От тях едно дете е настанено при близки и роднини и едно – в професионално приемно семейство. На основание Закона за социалните помощи за деца /ЗСПД/, семействата на тези деца се подпомагат с месечна помощ по чл. 8д от Закона, както следва:

- За дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 1180 лв. за дете в биологично семейство. На деца с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане, на които е назначен личен асистент по Закона за личната помощ, месечната помощ е в размер на 800 лв. 620 лв. е помощта за дете, настанено при близки и роднини или в приемно семейство, като през 2024 г. такава помощ получават 2 деца на територията на общината;

- За дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 570 лв. за дете в биологично семейство и 480 лв. за дете, настанено при близки и роднини или в приемно семейство /през 2024 г. няма такива/;

- За дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 450 лв. за деца, отглеждани в биологичното семейство.

Децата, настанени извън семейството по чл. 26 от ЗЗД, се подпомагат и с предоставяне на месечна добавка в размер на 157,80 лв. /30 на сто от линията на бедност за съответната година независимо от дохода на семейството/ – едно дете, настанено в приемно семейство.

За учебната 2024/2025 год. от ДСП – Велики Преслав с еднократна целева помощ за ученици от първи до четвърти клас по чл. 10а от ЗСПД в размер на 300 лв. са подпомогнати 301 семейства със 328 деца. Еднократна целева помощ за осмокласници по чл. 10б от ЗСПД в размер на 300 лв. са получили 148 семейства с 157 деца. Сумата се изплаща на два пъти – в месеца, следващ подаването на заявлението и в началото на втория учебен срок.

През годината с месечна целева помощ по чл. 14 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане за заплащане на наема на общинско жилище се подпомага един самотен родител с дете.

1.2. Осигуряване на финансова подкрепа на семействата с новородено или осиновено дете в общината

Отговорна институция: Община Велики Преслав

На 23.01.2024 г. Общински съвет Велики Преслав прие Правилник за еднократно финансово стимулиране на родители за насърчаване на раждаемостта и подпомагането на отглеждането на деца на територията на общината. През годината са подадени 23 заявления от родители. Подпомогнати са 16 деца с различни суми в зависимост от степента на образование на родителите и поредността на детето, като общата сума, изплатена за финансово стимулиране през 2024 г. е в размер на 10 729,50 лв.

1.3. Подкрепа на семействата с деца до завършване на средно образование на детето, но не повече от 20 г. възраст, обвързана с редовното посещаване на училище

Отговорна институция: ДСП Велики Преслав

ДСП – Велики Преслав оказва подкрепа на семействата с месечна помощ за отглеждане на дете до завършване на средно образование. Размерът на месечната помощ за семейство с едно дете е 50 лв.; за семейство с две деца – 110 лв.; за семейство с три деца – 165 лв.; за семейство с четири деца – 175 лв., като за всяко следващо дете в семейството размерът на помощта се увеличава с 20 лв., за близнаци – по 75 лв. на дете.

Съгласно Закона за семейни помощи за деца семействата не получават помощи за ученици, които са допуснали пет неизвинени отсъствия за месеца и деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, отсъствали повече от три дни през месеца без уважителни причини. За изминалата година по тази причина е спряна помощта на 12 семейства от общината. При редовно посещаване на училище или детска градина помощта се възобновява.

1.4. Насочване към програми за заетост и финансова подкрепа на семейства с деца, отговарящи на условията за месечно социално подпомагане

Отговорна институция: ДСП Велики Преслав

През 2024 г. общият брой на подпомаганите семейства от община Велики Преслав, отговарящи на условията за месечно подпомагане по чл.9 от ППЗСП, е 35 семейства с 50 деца.

1.5. Социална работа по превенция на изоставянето на децата, която включва семейно консултиране и подкрепа, образователни програми и др.

Отговорна институция: ДСП Велики Преслав; Център за обществена подкрепа ЦОП/

Един от основните приоритети е работата по превенция на изоставянето и подкрепа на семействата в грижата за децата. ДСП – Велики Преслав работи в тясно сътрудничество с Центъра за обществена подкрепа в гр. Велики Преслав. В община Велики Преслав се наблюдава тенденция на намаляване на броя на случаите на

изоставяне в сравнение с предходни години. ДСП – Велики Преслав и Центърът за обществена подкрепа през отчетната година работят по 3 случая на деца на непълнолетни майки.

През 2024 г. специалистите от социалната услуга Център за обществена подкрепа са работили по два случая, свързани с превенция на изоставянето на дете.

1.6. Прилагане на мерки за превенция и санкциониране на проявите на безотговорно родителство.

Отговорна институция: ДСП Велики Преслав

Отдел “Закрила на детето” към ДСП – Велики Преслав предлага и осъществява педагогическа, психологическа и правна помощ на деца и техните родители, като част от мерките за закрила в семейна среда. Работата с родителите е насочена към подкрепа и консултиране за повишаване на родителския капацитет.

Семейното информиране и консултиране е една от основните дейности в Центъра за обществена подкрепа. През 2024 г. е оказана психологическа и друга специализирана помощ на семействата на 47 деца.

1.7. Информирание за форми и начини за семейно планиране

Отговорна институция: ДСП Велики Преслав

При осъществяване на ежедневната си работа социални работници от ДСП – Велики Преслав, общопрактикуващите лекари и лекари-специалисти предоставят информация за форми и начини на семейното планиране на млади хора и многодетни семейства.

В училищата и Центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания /ЦНСТДБУ/ от страна на медицинските лица се предоставят информационни материали за сексуалното и репродуктивно здраве на децата и младежите.

1.8. Засилване на контрола, осъществяван от органите на реда върху питейни и увеселителни заведения относно продажба на спиртни и тютюневи изделия на деца и присъствие на подрастващи без придружител в късни вечерни часове

Отговорна институция: РУ на МВР

През 2024 г. от страна на РУ на МВР са извършени 12 специализирани полицейски операции за проверка на питейни и увеселителни заведения за присъствие на подрастващи без придружител в късните вечерни часове. През отчетния период са констатирани три нарушения и са съставени три акта за установяване на административно нарушение по ЗЗД.

1.9. Развиване на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за детето от изоставяне

Отговорни институции: ДСП Велики Преслав; ЦОП

- Подкрепа на семействата в съответствие с изпълнението на основната цел на ЗЗД - отглеждане на децата в семейна среда чрез развитието на алтернативни услуги за деца, както и чрез предоставяне на финансови помощи и/или помощи в натура.

Специално място сред мерките в подкрепа на децата в риск заема системата за социалните услуги и системата за грижа за деца. Основната цел на политиката по отношение на социалните услуги за деца е отглеждането на детето в семейството и подкрепа на родителите.

Финансовата подкрепа е част от работата по превенция на изоставянето, при реинтеграция, при настаняване на деца в семейства на роднини и близки, при настаняване в приемни семейства.

През 2024 г. в Отдел “Закрила на детето” – Велики Преслав с месечни помощи по чл. 49 от ППЗЗД са подпомогнати 12 семейства на близки и роднини, при които са настанени 14 деца по реда на чл. 26 от ЗЗД. През годината са изплатени 51 073,80 лв.

През изминалата година в 10 утвърдени професионални приемни семейства от община Велики Преслав са настанени 13 деца по реда на ЗЗД. На семействата се изплащат месечни средства за посрещане издръжката на децата – за деца от 0 до 3 години – 1,1-кратния размер на линията на бедност за съответната година; от 3 до 14 години – линията на бедност за съответната година; от 14 години до навършване на пълнолетие на детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст – 1,1-кратния размер на линията на бедност за съответната година. Изплатените месечни средства на приемните семейства през 2024 г. са 75 915,97 лв. Изплащат се заплати и осигуровки, както следва: на приемен родител с едно настанено дете – 150% от МРЗ; с настанени две деца – 160% от МРЗ и с три настанени деца – 170% от МРЗ.

През 2024 година са отпуснати еднократни помощи от ДСП – Велики Преслав за превенция на изоставянето на две деца в размер на 2104 лв.

С еднократна помощ по чл. 48 от ППЗЗДет са подпомогнати 10 деца, настанени при близки и роднини в общ размер 7812 лв.

С еднократна помощ по чл. 48 от ППЗЗД се подкрепят и приемни семейства, когато в семейството кризисно се настанява дете или за инцидентно възникнала потребност. През 2024 год. не са отпуснати такива средства.

- Осъществяване на мерки за предотвратяване на изоставянето, чрез осигуряване на педагогическа, психологическа и правна помощ на родителите. Насочване към подходящи социални услуги в общността

Отдел “Закрила на детето” към ДСП – Велики Преслав предлага и осъществява педагогическа, психологическа и правна помощ на деца и техните родители, като част от мерките за закрила в семейна среда. ОЗД-ДСП – Велики Преслав насочва деца и родители към Комплекса за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/ гр. Шумен. Издават се направления за проучване, оценка и обучение на кандидати за приемни семейства, за подкрепа на утвърдени приемни семейства, обучение на кандидат – осиновители, подкрепа на деца, настанени в приемни семейства, работа с психолог, за оценка и повишаване на родителски капацитет и др. При спешни случаи се ползва Кризисен център за деца гр. Шумен. При необходимост се ползва също и Звено “Майка и бебе” /ЗМБ/ при случаи на майки с нисък родителски капацитет, като през 2024 г. от страна на ДСП – Велики Преслав е насочена непълнолетна майка с бебе, а друга непълнолетна майка с бебе е настанена в Звено „Майка и бебе“ гр. Пловдив, след което е върната в семейна среда.

През 2024 г. са издадени 20 направления към КСУДС гр. Шумен за деца и родители от община Велики Преслав, включително и подкрепа на приемни семейства, както и една предварителна оценка на потребностите по Закона за социални услуги – за проучване на кандидат – приемно семейство.

ДСП – Велики Преслав насочва деца и техни семейства и към социалните услуги Център за обществена подкрепа – Велики Преслав и Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства – Велики Преслав, като издава направления или предварителни оценки на потребностите съгласно новия Закон за социалните услуги.

Центърът за обществена подкрепа извършва мобилна работа, като за миналата година са извършени първични и вторични посещения в домовете на семействата. Специалистите от Центъра са извършили наблюдение и подкрепа на 81 деца и техните семейства.

- Регламентирано взаимодействие между родилни отделения, ОЗД, Областен център за приемна грижа за предотвратяване постъпване на детето в институция

Една от основните и приоритетни задачи на Отдел “Закрила на детето” – Велики Преслав е да регулира входа към специализираните институции за деца. В тази връзка са изградени механизми между родилните отделения и отделите “Закрила на детето”. В случаите, когато бъде установен риск от изоставяне на дете на ниво родилен дом, в срок от 24 часа социален работник посещава майката и бебето и започва незабавна работа по превенция на изоставянето. В резултат на направеното посещение се предоставят социални услуги, консултации и подкрепа, отпускат се еднократни помощи за подкрепа и се осъществяват дейности, предвидени в изготвен план за действие. При необходимост детето се настанява в семейство на близки или роднини. Настаняване в специализирана институция се предприема само в краен случай, след изчерпване на всички други възможности, с изключение на случаите, в които има непосредствен риск за живота и здравето на детето.

Поради липса на родилно отделение на територията на община Велики Преслав, взаимодействието се осъществява между ОЗД – Шумен, ОЗД – Велики Преслав и МБАЛ – Шумен.

- Осигуряване на подходяща подкрепа за децата с увреждания и техните семейства, вкл. достъп до социални услуги и закрила, която да им позволи да останат в семейството

Децата с увреждания ползват социалните услуги, които предоставя Дневният център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства във Велики Преслав. През 2024 г. Центърът има 34 потребители, които получават подкрепа от кинезитерапевт, психолог, логопед и педагози.

Като социална услуга за осъществяване на тази дейност се ползва и Дневен център за деца с увреждания – седмична грижа, с. Васил Друмев – за 4 деца от община Велики Преслав.

Цел 2: Развитие на социалните услуги и подобряване на качеството им **Дейности:**

2.1. Развитие на съществуващите социални услуги за деца

През годината продължи дейността на социалните услуги за деца – Център за обществена подкрепа, който е с капацитет 50 потребители и 4 места за спешен прием, и Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства, с капацитет 30 деца. През миналата година предоставяните в ЦОП услуги са ползвани от 81 потребители, а в Дневния център – от 34 потребители.

В Центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания потребителите са настанени в среда, близка до семейната. През 2024 г. в Центъра са настанени 14 деца.

2.2. Предоставяне на лична помощ по реда на Закона за личната помощ и асистентска подкрепа по реда на Закона за социалните услуги.

По Закона за личната помощ, за изпълнението на който основен ангажимент има Общината, на 21 деца с увреждания единият от родителите или близък е назначен за личен асистент и на едно дете личният асистент е извън семейния кръг. Насочването за ползване на услугата и издаването на направление на потребителите се извършва от Дирекция „Социално подпомагане“.

2.3. Развиване на алтернативни семейни грижи

- Популяризиране и развиване на приемната грижа в община Велики Преслав
- Отговорна институция: ДСП**

Отдел “Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” - Велики Преслав предоставя информация на заинтересованите лица за социалната услуга „Приемна грижа“. Има табло с информация относно условията и реда за кандидатстване за приемен родител.

През 2024 г. в 10 професионални приемни семейства от община Велики Преслав са настанени 13 деца по реда на ЗЗД. На семействата се изплащат месечни средства за издръжката на децата. Професионалните приемни родители сключват граждански договори с ДСП – Велики Преслав.

Няма кандидати за приемни семейства през 2024 г.

- Консултиране, насочено към подобряване качеството на грижи за настанените деца в семейства на роднини и близки или в приемни семейства

Отговорна институция: ДСП

Между социалните работници от Отдел “Закрила на детето” – Велики Преслав и семействата на роднини и близки, при които са настанени деца по реда на чл. 26 от ЗЗД, са изградени пълноценни и отговорни взаимоотношения. Същите периодично се информират и консултират от отдел “Закрила на детето” относно индивидуалните потребности на децата. Периодично се извършват прегледи на плановете за действие по случаите на деца, настанени в семейства на роднини и близки или в приемни семейства. От страна на ЦОП - Велики Преслав и КСУДС гр. Шумен семействата получават специализирана подкрепа в грижите за децата. Семействата, на които са отпуснати финансови помощи по реда на ППЗЗД, се наблюдават за правилното разходване на сумите.

ПРИОРИТЕТ II:

ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ПОДГОТОВКА И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ НА ВСИЧКИ ДЕЦА

Цел 1: Развитие на различни видове и форми на услуги в посока обхващане на децата в образователната система

Дейности:

1.1. Координация между институциите при работа с деца, отпаднали от учебния процес и такива, за които съществува риск от отпадане.

Съдействие и консултиране на семействата, с цел връщане на децата им в образователната система.

Отговорни институции: Община Велики Преслав; училища

В училищата в община Велики Преслав има отработен механизъм и разписани правила за задържане в училище на учениците, подлежащи на задължително обучение. Движението на някои от учениците през учебната година е динамично и неконтролируемо, тъй като родителите им най-често са с нисък социален статус и част от тях заминават за чужбина, за да търсят препитание.

Училищата работят по проекти и национални програми на МОН за превенция на отпадането на учениците от училище.

От учебната 2019/2020 година с Решение на МС №373/ от 05.07.2017 г. са сформирани екипи за изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Екипите за обход в община Велики Преслав продължават работата си и през 2024 г. Работата спомага за идентифициране на случаите и за определяне на причините, довели до риск от отпадане от образователната система.

При необходимост МКБППМН оказва съдействие на директорите и учителите на общинските училища за обхващане на подлежащите на задължително обучение деца и съответното за тяхното присъствие в училище. Социално-превантивна работа в тази насока оказват и обществените възпитатели, които работят по мотивирането на учениците.

Цел 2: Подобряване на политиките и подходите за включване на децата с емоционални и поведенчески затруднения в училищата и детските градини
Дейности:

2.1. Обучение на учители за разпознаване и прилагане на определени подходи при деца с обучителни затруднения и емоционални проблеми

Отговорни институции: Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование

Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в гр. Шумен организационно и методически подпомага детските градини и училищата по отношение на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности. Центърът извършва квалификация на педагогическите специалисти във връзка с приобщаващото образование и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Педагогическите кадри от общината системно вземат участие в обученията за работа с ученици със специални образователни потребности.

2.2. Разработване и прилагане на индивидуални учебни програми за деца и ученици със специални образователни потребности.

2.3. Осигуряване на ресурсни учители, логопеди и специалисти за подпомагане на приобщаващото обучение.

Отговорни институции: Училища, детски градини, Община

Ресурсните учители участват в планирането, организирането и провеждането на образователния процес и други дейности, свързани с осигуряването на допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности в детските градини и училищата съвместно с общообразователните учители. Психолозите осъществяват терапевтична работа и психо-социална рехабилитация на децата и учениците със специални образователни потребности след извършена диагностична оценка и изследвания със стандартизирани и утвърдени тестове и методики. Логопедите осъществяват диагностика, терапия и консултация по отношение на комуникативните нарушения на децата и учениците със специални образователни потребности. Прилагат програми за психомоторно, когнитивно и езиково развитие, програми за превенция и корекция на комуникативните нарушения и др.

В училищата в общината са назначени психолози, логопеди и ресурсни учители, които работят индивидуално с децата. В детска градина „Снежанка“ гр. Велики Преслав“ през 2024 г. работят ресурсен учител и логопед.

Ресурсни учители, логопеди и психолози работят в СУ „Черноризец Храбър“, Основното училище в града, ПТГ „Симеон Велики“.

Психолози и логопеди работят допълнително с деца със специални потребности в социалните услуги ЦОП и ДЦПДУТС.

Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в гр. Шумен осигурява ресурсно подпомагане на деца със специални образователни потребности в детските градини в селата.

2.4. Създаване на подкрепяща среда в детските градини и училища за включване на деца със СОП в общообразователния процес.

Отговорни институции: Училища, детски градини

В изпълнение на Националния план за интегриране на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания училищата и детските градини осигуряват интегрирано обучение на децата, независимо от вида на увреждането им и те са включени в общата образователна среда.

В детска градина „Снежанка“ гр. Велики Преслав“ през 2024 г. 4 деца със специални образователни потребности получават допълнителна подкрепа от ресурсен учител и логопед.

Цел 3: Развиване на професионалното образование

Дейности:

3.1. Продължаване и разширяване на обхвата на дуалното образование

Отговорни институции: Професионални гимназии

Дуалната форма на професионално образование съчетава обучение в реална работна среда под ръководството на наставник чрез наемане на работа в предприятие и обучение в професионална гимназия. За учебната 2024/2025 г. в ПТГ „Симеон Велики“ практическо обучение в реална работна среда се провежда за учениците в 11 и 12 клас. По Проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, финансиран по Програма „Образование“ 2021-2027 г. 27 ученици от ПТГ „Симеон Велики“ работят в реална работна среда в институции и фирми.

ПРИОРИТЕТ III:

ПОДОБРЯВАНЕ ЗДРАВЕТО НА ДЕЦАТА

Цел 1. Подобряване на майчиното и детското здраве

Дейности:

1.1. Обхващане на рискови групи майки в женски консултации

Отговорни институции: Лични лекари, Център за майчино и детско здраве

Работи се по пълното и ранно обхващане на майките от рискови групи в женски консултации, извършва се наблюдение по време на бременността и майчинството. Информирани и консултирани на бременни жени и майки от рисковите групи се извършват от личните лекари и здравния медиатор към Община Велики Преслав.

Подкрепа и предоставяне на специализирани консултации от специалисти за родилки и бременни с патология на бременността, недоносени деца, деца до 18 г. с увреждания и хронични заболявания се осъществява от Здравно-консултативния център за майчино и детско здраве към МБАЛ – Шумен.

1.2. Извършване на детски консултации, поставяне на задължителни имунизации на децата и профилактични здравни и стоматологични прегледи

Отговорни институции: Лични лекари; здравен медиатор

От Регионалната здравна инспекция са предоставени индивидуални планове за пропуснати имунизации, вследствие на които са обхванати деца от рискови групи.

Цел 2. Разширяване на профилактичните мерки за опазване здравето на децата

Дейности:

2.1. Провеждане на информационни кампании за здравословното хранене, начин на живот и за борба с наднорменото тегло

Отговорни институции: Лични лекари; здравен медиатор, специалисти по здравни грижи

В училищата и детските градини се провеждат беседи и дискусии, раздават се информационни материали от медицинските лица.

В годишния план в училищата е включен раздел “Здравно образование”, с дейности, съобразени с възрастовите особености на учениците.

2.2. Разширяване на здравното образование и превантивната дейност сред учениците с цел предпазване от ХИВ/СПИН, полово-преносими болести и злоупотреба с психоактивни вещества

Насоката на работа на МКБППМН във връзка с Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.), е съобразена със спецификата и проявите на малолетните и непълнолетните на територията на Общината. През отчетният период няма регистрирани случаи на употреба на наркотични вещества, като целта на работа на МКБППМН е ранната превенция на употребата на психоактивни вещества. Търсят се ефективни методи и средства за диагностика на наркоманийната зависимост сред подрастващите. Кампанийно се провеждат анкети сред учениците, за да се определи равнището на информираност и нагласата на подрастващите към наркоманиите, както и факторите, които биха повлияли върху нагласата им за употреба на наркотични вещества.

ПРИОРИТЕТ IV:

ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ ВСЯКАКВИ ФОРМИ НА ЗЛОУПОТРЕБА, НАСИЛИЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Цел 1. Повишаване осведомеността на обществото, децата и техните семейства относно правата на детето, насилието над деца и за стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието

Дейности:

1.1. Актуализиране и разширяване на дейността на националната програма “Работа на полицията в училище”

Отговорна институция: РУ Велики Преслав

Това е програма, която се изпълнява изцяло от органите на РУ, със съдействието на МКБППМН и училищата, като се работи по утвърден план и по график във всички училища на територията на общината. През годината са изнесени тематични беседи и презентации във всички училища по 57 теми, свързани с трафик на хора, насилие, агресия и др.

Подписано е споразумение между РУ-Велики Преслав и Основно училище гр. Велики Преслав за изпълнение на Националната програма „Детско полицейско управление“. Община Велики Преслав е партньор по програмата. Провеждат се срещи, беседи и др. всяка седмица в час на класа, като дейностите са предварително планирани и се изпълняват по график.

1.2. Разпространение и популяризиране на различни информационни материали в училищата за превенция на насилието между и върху деца

Отговорни институции: РУ, ДСП, МКБППМН, училища

Превенцията на насилието между учениците на територията на община Велики Преслав се осъществява съвместно от МКБППМН, инспектор ДПС към РУ гр. Велики Преслав и ОЗД към ДСП.

През 2024 г. Община Велики Преслав се включи в две инициативи от Националната информационна кампания на Държавната агенция за закрила на детето за превенция на насилието и злоупотребата с деца под мотото „Бъди смел, бъди добър!“. Популяризиран беше конкурсът за есе и фотография „Светът е по-добро място без насилие“. В градския парк бяха засадени фиданки с послание срещу насилието, като в инициативата се включиха над 120 ученици.

Изнесен урок в Районен съд – Велики Преслав е проведен с деветокласниците от ПТГ „Симеон Велики“. В една от съдебните зали учениците дискутират върху темата „Агресията – проява на сила или на слабост“.

През годината е проведена информационна кампания на местно равнище относно насилието, видовете и форми на насилие, правата на децата, обект на насилие, начини за адекватна реакция спрямо насилието, органи и институции, които защитават децата, потърпевши от насилие. Всички ученици са запознати със ЗБППМН, както и с Механизма на противодействие на тормоза в училище.

Създаден е Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, на база сключено Споразумение за сътрудничество. Участващите институции в мултидисциплинарните срещи на местно ниво си сътрудничат успешно при необходимост.

Опитът на институциите доказва, че най-ефективно въздействие се постига при пряк контакт с децата, чрез дискусии и беседи, чрез които се повишава нивото на информираност, установява се нивото на необходимостта на учениците от включване в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти, споделят се различни гледни точки.

Конкретни случаи на насилие се обсъждат съвместно от МКБППМН, педагози, психолози, настойници, родители и не на последно място с малолетни и непълнолетни.

Ефективната превенция изисква информираност и от страна на родителите. Необходимо е родителите също да са наясно с проблема и да съдействат за неговото преодоляване. За съжаление работата с тях не е достатъчно ефективна, тъй като голяма част от родителите не са склонни да признаят, че детето им е или може да бъде обект на насилие или е възможно същото да проявява агресивно поведение. И тук се набляга на информационни кампании с цел разясняване към кого да се обръщат родителите на деца с проблеми в поведението и как те самите да се справят с проблемни ситуации, свързани с прояви на агресия и насилие от страна на децата им.

1.3. Обучение на ученици от училищата и ЦНСТДБУ по превенция на насилието и трафика на хора

Отговорни институции: РУ, МКБППМН

В училищата и в ЦНСТДБУ гр. Велики Преслав са проведени тематични беседи на темите, свързани с насилието и трафика на хора, с насоченост най-вече към младежите в рисковата възраст. В учебните заведения се организират инициативи във връзка със Световния ден против тормоза в училище.

Цел 2. Превенция на насилието и възстановяване и реинтеграция в семейството, училището и обществото на деца, преживели насилие

Дейности:

2.1. Популяризиране на дейността на отдел “Закрила на детето”, свързана с предотвратяване на риска от насилие в семейството, училището и на улицата

Отговорна институция: ДСП

От ДСП се провеждат срещи за популяризиране дейността на отдел “Закрила на детето”, свързана с предотвратяване на риска от насилие в семейството, училище, и на улицата, както и запознаване на децата с техните права и задължения.

Отдел “Закрила на детето” консултира и информира по подходящ начин деца и родители, мотивира децата редовно да посещават учебни занятия, с цел връщане в образователната система на отпаднали от училище деца.

2.2. Осъществяване на акции с цел превенция на попадането на деца на улицата

Отговорна институция: Мултидисциплинарен екип

Представители на РУ, ДСП и МКБППМН участват в мултидисциплинарен екип за работа с деца на улицата, просещи деца, деца с риск от отпадане от училище и риск от неблагоприятни въздействия и употреба на наркотични и други психотропни вещества на територията на община Велики Преслав. Мултидисциплинарният екип осъществява периодични обходи в града и селата от общината. При обходите не са срещани трудности и проблеми при осъществяване на контролната дейност, не са отчетени и нарушения.

2.3. Участие на отговорните служители в мултидисциплинарен екип на местно ниво, който да реагира незабавно при сигнал за дете, жертва на насилие или в риск от насилие.

Отговорна институция: Мултидисциплинарен екип

Във връзка с прилагането на Споразумение за сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила на детето при случаи на деца, жертва или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна ситуация, е сформиран мултидисциплинарен екип на местно ниво, като задължително представените участници в екипа са представители на РУ – Велики Преслав, ИДПС, секретар МКБППМН – Велики Преслав и Началник ОЗД – Велики Преслав.

Съгласно разписаното споразумение, определените служители реагират при сигнал незабавно и предприемат адекватни и координирани действия за закрила на дете, жертва на насилие или в риск от насилие и в случаи, при които е необходима кризисна интервенция с цел предотвратяване на риск от насилие и намаляване ефекта от преживяното за детето.

ПРИОРИТЕТ V: НАСЪРЧАВАНЕ УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА

Цел 1. Гарантиране правото на децата на мнение и участие в процесите на вземане на решения

1.1. Функциониране на ученическите съвети в училищата

В учебните заведения на територията на общината са създадени ученически съвети. Ученическият съвет обединява и представлява учениците от училището, организира и осъществява мероприятия и доброволчески инициативи.

Цел 2. Повишаване на информираността на децата за техните права

2.1. Разширяване на обхвата на обучението по правата на човека и правата на детето в средното образование и предучилищната подготовка и възпитание, като се използват възможностите на общообразователната подготовка, извънкласните и извънучилищни дейности

Отговорни институции: Училища, Детски градини, ДСП

В часовете на класа в училищата се дискутират темите за правата на човека и правата на детето.

В детските градини под формата на открити ситуации пред родители се засягат по подходящ начин теми за правата на децата.

ПРИОРИТЕТ VI: СПОРТ, КУЛТУРА, СВОБОДНО ВРЕМЕ И РАЗВИТИЕ СПОСОБНОСТИТЕ НА ДЕТЕТО

Цел 1. Достъп на всички деца до културни дейности и дейности в свободното време Дейности:

1.1. Насърчаване участието на всички деца в културни дейности и дейности за свободното време.

Учебните заведения изпълняват проекти по Националната програма „Заедно в изкуствата и спорта“, по която се сформират групи по интереси и спортни отбори.

Читалищата на територията на общината работят активно с децата – освен към читалището в общинския център, към по-голямата част от читалищата в селата са създадени детски вокални и танцови групи.

1.2. Насърчаване участието на всички деца в занимания в областта на изкуството – извънкласна дейност в училища и обслужващи звена, школи, състави, клубове и кръжоци, чрез читалищата и други институции.

Общината, училищата и читалищата на територията на общината организират съвместни прояви и творчески конкурси. През изминалата 2024 година са проведени няколко конкурса, даващи възможност за изява на детското въображение и творчество: Национален конкурс „Баба Марта бързала, мартенички вързала“ /организиран от НЧ „Надежда 1903“ – с. Имренчево/, конкурс за коледни и новогодишни картички /организиран от Община Велики Преслав и Центъра за обществена подкрепа/, Международен конкурс „Велики Преслав – история на цял един народ“, конкурси на НЧ „Съединение 1905“ с. Кочово. Децата и учениците от учебните заведения се включват активно и печелят награди от местни и национални конкурси и състезания.

1.3. Включване на деца от различните възрастови групи в групи по интереси към читалищата през ваканциите

НЧ „Развитие 1874“ гр. Велики Преслав, НЧ „Надежда 1903“ с. Имренчево, НЧ „Просвета 1928“ – с. Троица, НЧ „Съединение 1905“ – с. Кочово работят с деца през ваканциите.

1.4. Организиране на творчески работилници през годината и летни занимания за деца

За поредна година в Археологически музей "Велики Преслав" и Етнографската къща се проведеха летни занимания с деца. "Лято в музея 2024" включва археология, реставрация на съдове, творчески занимания – рисуване на глинени плочки и изработване на пана от мъниста. В дните, посветени на историята и битата на Преслав през XVIII-XIX век, участниците са се включили в приготвянето на традиционни храни, изработването на накити, създаване на родословно дърво.

За потребителите на ДЦПДУТС и ЦОП се организират групови летни занимания. През годината децата, посещаващи двата центъра, отбелязват заедно българските народни и официални празници.

ДЦПДУТС и ЦОП се включиха в „Базар на вълшебствата 2024“ с ръчно изработени от потребителите сувенири и лакомства. Цялата събрана сума бе дарена на дете в нужда.

Цел 2: Подкрепа на създаването и функционирането на спортни клубове, с оглед подобряване на извънкласната и извънучилищна спортна дейност.

Дейности:

2.1. Разширяване и обогатяване на извънкласната и извънучилищната спортна дейност.

Отговорна институция: Община Велики Преслав

Община Велики Преслав подпомогна и през 2024 г. развитието на детско-юношеския спорт с финансови средства, утвърдени от Общинския съвет, в размер на 25534,00 лв. За изпълнение на Общинската програма „Спорт за всички 2024” са определени средства в размер на 4 506.00 лв., от които са усвоени 4 021.00 лв.

Спортни дейности за учениците през лятната ваканция през 2024 г. са организирани и осъществени от Детска градина „Снежанка“ гр. Велики Преслав, ОУ “Св. св. Кирил и Методий“ с. Драгоево и ОУ "Христо Ботев“ с. Златар.

2.2. Провеждане на ученически игри в изпълнение на Националния спортен календар на МОН

Отговорни институции: Община Велики Преслав, училища

Учениците от учебните заведения на територията на общината се включиха в общинските ученически игри по лека атлетика, футбол, волейбол, тенис на маса, баскетбол и шахмат.

Цел 3: Разширяване на възможностите за участие на децата с увреждания, децата в неравностойно положение и децата с асоциално поведение в различни форми на отход, спорт, културни дейности и занимания по интереси.

Дейности:

3.1. Участие на децата от ЦНСТДБУ – гр. Велики Преслав в спортни и културни дейности.

Децата от ЦНСТДБУ с интереси в областта на спорта имат възможност да тренират в избраните от тях спортни клубове и по този начин да се включват във всички организирани спортни прояви.

Децата от Центъра се включват в конкурси и благотворителни базари със свои творби.

3.2. Осигуряване на летен отход на децата от ЦНСТДБУ – гр. Велики Преслав

През 2024 г. за децата от ЦНСТДБУ са осигурени морски летен лагер в КК „Св. Св. Константин и Елена“, летен отход в Трявна и скаутски лагер в с. Кавлак. Организирано са посетили Музея на хумора и сатирата в гр. Габрово, пещерата „Бачо Киро“, Дряновския манастир и цирк „Арена“ в гр. Шумен.

Цел 4: Насърчаване на изявите на дарбите на децата.

Дейности:

4.1. Предоставяне на стипендии и еднократно финансово подпомагане на деца с изяви дарби по Програмата на мерките за закрила на деца с изяви дарби за 2024 г.

През 2024 г. не са постъпили заявления за отпускане на стипендии по Националната програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби.